

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

**«ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ
НАУКОВОГО ПОШУКУ У ПСИХОЛОГІЇ»**

Шифр та назва спеціальності 053 Психологія	Інститут ННІ Соціально-гуманітарних технологій
Освітня програма Психологія	Кафедра Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна
Рівень освіти Доктор філософії	Тип дисципліни Спеціальна (фахова), Обов'язкова
Семестр 1	Мова викладання Українська

Викладачі, розробники

Книш Анастасія Євгенівна

Anastasiia.Knysh@khpі.edu.ua

Кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 11 років. Автор понад 80 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Диференційна психологія», «Прикладна статистика в психології», «Основи коучингу», «Психометрика» та ін. Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками застосування інформаційно-комунікаційних технологій в науковому пошуці при здійсненні досліджень в сфері психології.

Мета та цілі дисципліни

Виробити у аспіранта теоретичні уявлення та компетентності щодо пошуку інформації в сучасних інформаційних системах та здатності до критичного оцінювання та аналізу інформації.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - іспит

Компетентності

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності

Результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок

РН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 15 год., практичні заняття – 15 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Попередні вимоги відсутні.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних та семінарських заняттях використовуються наступні методи та технології: наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (проведення методик); ігрові (ділові ігри); проблемні (кейси); інтерактивні (виступи-презентації); самостійні (творчі завдання), опрацювання літератури); тренінгові (рефлексія, обговорення), метод проєктів. Для цього вони використовують персональні комп'ютери.

Здобувач вважається допущеним до семестрового іспиту з освітнього компоненту за умови повного відпрацювання всіх практичних занять та завдань самостійної роботи

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема №1 Сучасні системи пошуку наукової інформації в психології.

Огляд сучасних систем пошуку наукової інформації в психології. Використання баз даних Google Scholar, Web of Science, Scopus для аналізу психологічних досліджень. Інституційні репозитарії та їхні можливості для наукового пошуку в психології. Принципи ефективного пошуку наукових джерел в психології. Методи оптимізації пошукових запитів для знаходження релевантної інформації серед психологічних досліджень.

Тема №2. Особливості роботи з документами відкритого доступу в системах Google та Office для здійснення психологічних досліджень.

Створення та редагування документів у Google Docs і Microsoft Word. Використання хмарних сервісів Google Drive і OneDrive для збереження та спільної роботи. Особливості спільного доступу до документів і співпраці в режимі реального часу. Публікація та поширення документів у відкритому доступі. Інтеграція з іншими інструментами для оптимізації робочого процесу.

Тема № 3. Особливості пошуку наукової психологічної інформації в Google Scholar.

Робота з цитуваннями психологічних досліджень. Основні функції Google Scholar для пошуку наукових джерел в психології. Налаштування та фільтрація пошукових результатів. Використання бібліографічних інструментів для створення списків цитувань. Підтримка реєстрації особистого профілю для відстеження цитування робіт. Методи пошуку найбільш цитованих статей та оцінка їх впливу.

Тема № 4. Особливості пошуку наукової інформації в Web of knowledge в психології.

Робота з цитуваннями. Огляд бази даних Web of Knowledge та її функцій. Пошук наукових статей, книг та конференційних матеріалів. Інструменти для аналізу цитувань та індексування робіт. Використання журналів із високим імпаکت-фактором для пошуку якісних джерел. Можливості налаштування персоналізованих пошукових запитів і збереження результатів.

Тема №5. Використання ресурсів відкритого доступу для презентації даних наукових досліджень в психології.

Використання платформ для поширення наукових результатів у відкритому доступі. Підготовка матеріалів для публікації у відкритих репозитаріях та журналах. Переваги відкритого доступу для підвищення видимості досліджень. Створення презентацій та візуалізацій даних для наукових аудиторій. Поширення результатів через соціальні мережі та спеціалізовані платформи

Тема №6. Використання навичок критичного мислення в процесі пошуку інформації в психології.

Розвиток критичного мислення для аналізу наукових джерел. Вміння оцінювати достовірність та надійність знайденої інформації. Методи перевірки фактів та уникнення псевдонаукових джерел. Аналіз змісту та структурованість пошукових результатів. Інтеграція критичного мислення у процес написання наукових робіт та статей.

Теми практичних занять

Тема №1. Google та Google Scholar: особливості та переваги пошукових систем.

Тема №2. Робота з документами в GoogleDocs. Створення форм.

Тема №3. Робота з документами в Office. Створення форм.

Тема №4. Створення документів спільного доступу.

Тема №5. Google Presentations, Office Presentations та Canva.

Тема №6. Застосування навичок критичного мислення при відборі наукової інформації.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача полягає у опрацюванні лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять. Здобувачам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, підручники) для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

Тематика самостійних робіт
1. Проблеми доступу до наукової інформації.
2. Особливості роботи з науковими джерелами відкритого та закритого доступу.
3. Види та правила цитування в науковій публіцистиці
4. Спільна робота над науковим проектом з використанням документів спільного доступу
5. Створення презентацій наукових досліджень
6. Правила цитування та академічна доброчесність

Література та навчальні матеріали

1. Навігатор по веб-ресурсам для аспірантів та науковців : вебліографічний покажчик / уклад. О. О. Цокало, Д. В. Ткаченко ; за ред. О. Г. Пустова. – Миколаїв : МНАУ, 2020. – 52 с.
2. Промкіна М. Ю. Пошукова система ІРБІС: методичні рекомендації для студентів і аспірантів: [Електронний ресурс] / М. Ю. Промкіна : [презентація] . - Дніпро, Університет митної справи та фінансів, 2019 <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/3735> (дата звернення: 14.11.2021)
3. Касілов О. В. Моделі і метод синтезу агентної інформаційно-пошукової системи / О. В. Касілов, К. І. Крамська // Сучасні інформаційні системи = Advanced Information Systems. – 2020. – Т. 4, № 2. – С. 94-99.
4. Положення про Національний репозитарій академічних текстів // Законодавство України: [Веб-сайт]. 2017. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF> (дата звернення: 25.11.2021).
5. Ярошенко Т. О. Відкритий доступ: переваги і перестороги / Т. О. Ярошенко, С. О. Чуканова // Національний репозитарій академічних текстів: відкритий доступ до наукової інформації / Чмир О. С., Кваша Т. К., Ярошенко Т. О. та ін. – К. : УкрІНТЕІ, 2017. – Підрозділ 2.1. – С. 20– 27.

6. Academic Integrity // Columbia College. Columbia University in the City of NY: [Веб-сайт]. NY. URL: <https://www.college.columbia.edu/academics/academicintegrity> (дата звернення: 25.11.2021).
7. Data Citation Synthesis Group: Joint Declaration of Data Citation Principles. Martone M. (ed.) San Diego CA: FORCE11; 2014 <https://doi.org/10.25490/a97f-egyk> (дата звернення: 24.11.2021). Kowalczyk, S. (2018).
8. Digital Curation for Libraries and Archives (p. 38). Santa Barbara, CA: Libraries Unlimited.
9. Library. University of Ottawa. (n.d.). Retrieved November 3, 2019, from <https://biblio.uottawa.ca/en/services/faculty/research-data-management> (дата звернення: 24.11.2021).

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів:

Види діяльності	Бали
Тема 1	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Google та Google Scholar: особливості та переваги пошукових систем"	3
Самостійна робота: доповідь "Проблеми доступу до наукової інформації"	5
Тема 2	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Робота з документами в GoogleDocs. Створення форм".	3
Самостійна робота: доповідь "Особливості роботи з науковими джерелами відкритого та закритого доступу".	5
Тема 3	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Робота з документами в Office. Створення форм".	3
Самостійна робота: доповідь "Види та правила цитування в науковій публіцистиці".	5
Тема 4	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Створення документів спільного доступу".	3
Самостійна робота: доповідь "Спільна робота над науковим проектом з використанням документів спільного доступу".	5
Тема 5	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Google Presentations, Office Presentations та Canva"	3
Самостійна робота: доповідь "Створення презентацій наукових досліджень".	5
Тема 6	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація "Застосування навичок критичного мислення при відборі наукової інформації".	3
Самостійна робота: доповідь "Правила цитування та академічна доброчесність".	5
Поточне опитування щодо результатів опрацювання лекційного матеріалу	20
Підсумковий контроль: Екзамен	20
Всього	100

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1-34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Критерії оцінювання підсумкового екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Перелік контрольних питань по дисципліні, а також практичних завдань підсумкового контролю представлено на сайті кафедри: <https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/aspirantura-2/>

Виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи оцінюється за критеріями: обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання. У

випадку відсутності аспіранта на практичному занятті за поважних причин, він має можливість виконати завдання самостійно. Поточне тестування оцінюється за критеріями правильності відповідей.

Підсумкова форма оцінювання – екзамен. Проводиться за допомогою відповідей на екзаменаційні білети. Кожен білет включає два теоретичні питання та одне практичне завдання. Вибір білетів здійснюється випадковим чином.

Норми академічної етики і політика курсу

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників відділу аспірантури.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис
12.06.2024

Завідувач кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

Дата погодження, підпис
12.06.2024

Гарант ОНП
Ніна ПІДБУЦЬКА